

Ordforklaringer

Depresjon: Psykisk lidelse preget av vedvarende nedstemthet, tapt interesse for vanlige aktiviteter og redusert evne til å oppleve glede. Depresjon er den hyppigst forekommende psykiske lidelsen. Depresjon fører til betydelig tap av livskvalitet for dem som rammes og deres pårørende.

Depresjon og søvn i barseltiden

Lite søvn kan være en forklaring på barselkvinnens problemer med tretthet og manglende krefter, men det kan også være tegn på depresjon.

Kvinnens søvn forandres i barseltiden, men det har vært lite forskning på sammenhengen mellom endret søvnmønster og depresjon. Signe Karen Dørheim har undersøkt forekomst og risikofaktorer for depresjon etter fødselen hos kvinner i Norge og Nepal. I Norge ble også søvnmønsteret etter fødselen studert.

– I begge landene var depresjon i barseltiden relatert til dårlig søvn, et dårlig forhold til partneren, tidligere depresjon, depresjon under svangerskapet og påkjenninger det

Signe Karen Dørheim. Foto Marte Monsen Strandskog, Stavanger universitetssjukehus

siste året, som tap av nære pårørende eller sykdom, sier Dørheim.

Nær 60 % av de norske barselkvinnene hadde søvnproblemer 7–11 uker etter fødselen. De fleste sov mindre enn anbefalt. Dårlig søvn var relatert til depresjon, men forekom også oftere hos førstegangs-fødende, kvinner som kombinerte amming med flaskemelk, og kvinner som tidligere hadde søvnproblemer. Mødre som lot barnet sove på eget rom sov bedre.

– Søvnregistrering i 14 dager viste ikke søvnforskjeller mellom deprimerte og ikke-deprimerte kvinner, men de deprimerte hadde mindre overskudd om dagen. Manglende overskudd skyldes ikke alltid dårlig søvn, det kan også skyldes andre forhold som bekymrer og som stjeler energi. Det er viktig at helsepersonell er oppmerksomme på dette, sier hun.

Dørheim forsvarte avhandlingen *Depression and sleep in the postnatal period. A study in Nepal and Norway* for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen 17.3. 2009.

Anne Forus
anneforu@online.no
Tidsskriftet

Hypertensjonsassosiert hypalgesi: Mindre smerte forårsaket av økt blodtrykk.

Se oversikt over doktoravhandlinger i seksjonen Oss imellom på side 964

Blodtrykksmedisin mot migrene

Blodtrykksmedisinen Atacand (candesartan) ser ut til å være effektiv som forebyggende behandling mot migrene.

Atacand er en angiotensin II-reseptor-blokker, og brukes til å behandle høyt blodtrykk. Erling Tronvik har i sin avhandling undersøkt om medikamentet også kan forebygge migrene. 60 pasienter inngikk i studien.

– Vi fant at Atacand egner seg godt til denne pasientgruppen, som i hovedsak er unge mennesker. Antall dager med hodepine ble redusert med 26 % i behandlingsperioden sammenliknet med placebo-perioden. Antall timer med migrene ble redusert med 36 %. Medikamentet gir dessuten få bivirkninger, sier Tronvik.

En tidligere studie har vist effekt av ACE-hemmeren Zistril (lisinopril), og dessuten har betablokkere lenge vært vanlig i migrenebehandlingen. Men særlig sistnevnte kan ha en del bivirkninger, som f.eks. impotens og slapphet.

Tronvik har også undersøkt sammenhengen mellom høyt blodtrykk og migrene i befolkningen.

– Vi fant en invers sammenheng, hvor lavere blodtrykk var forbundet med mer hodepine – og omvendt. Spørsmålet er om dette kan være knyttet til fenomenet hypertensjonsassosiert hypalgesi, sier han, men understreker at pasienter ikke må slutte med blodtrykksmedisin for å unngå hodepine.

Tronvik disputerte for ph.d.-graden ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet 12.3. 2009 med avhandlingen *Migraine, blood pressure and the renin-angiotensin system*.

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Tips oss gjerne om doktoravhandlinger på tidsskriftet@legeforeningen.no

www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger